

Asia: TEM/1033/03.01.01/2017

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laiksi talous- ja velkaneuvonnasta

Kysymykset

Onko esitysluonnos mielestänne hyväksyttävissä?

Kyllä, tietyin muutoksin

Talous- ja velkaneuvonnan järjestäminen ja tuottaminen 2 §Kommenttinne tästä pykälästä

Esityksessä ehdotetaan talous- ja velkaneuvonnan järjestämisen siirtämistä valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireille. Marttaliiton mielestä velkaneuvonnan organisointitavan muutos on yleisellä tasolla kannatettava. Toivomme, että tämä mahdollistaa toiminnan kehittämisen myös valtakunnallisella tasolla entistä tehokkaammin.

Esityksen mukaan toiminnan toteutusresurssit tulevat olemaan olemaan noin 12,5 % nykyistä pienemmät. Huomattava resurssinvähennys vaikuttaa todennäköisesti palvelun saatavuuteen, sisältöön ja kehittämiseen.

Marttaliitto pitää erittäin tärkeänä ennaltaehkäisevän talousneuvonnan huomioonottamista ja resurssien varaamista siihen. Koska esityksen mukaan määräraha talous- ja velkaneuvontaan on vähentymässä, Marttaliitto on huolestunut, että varsinkin ennaltaehkäisevä talousneuvonta vähenee entisestään.

Marttaliitto pitää hyvänä tavoitteena sitä, että talous- ja velkaneuvonnan palveluja tarjotaan yhtenäisesti ja monikanavaisesti eri puolilla maata ja että digitaalisia palveluja kehitetään helpottamaan ja tukemaan asiakkaita ja tehostamaan toimintaa. Digitaalisten palveluiden kehittämiseen on myös varattava riittävät resurssit. Tämän lisäksi on kuitenkin huolehdittava henkilökohtaisen ja matalankynnyksen neuvonnan saatavuudesta riittävän lähellä asiakasta. Digitaalinen neuvonta täydentää mutta ei korvaa henkilökohtaista neuvontaa. Talous- ja velkaneuvonnassa on huomioitava, että asiakasta on autettava ja tuettava kokonaisvaltaisesti ja asiakas on saatava sitoutumaan muutokseen. Neuvonta ei saa muodostua liian kapea-alaiseksi.

Marttaliitto toivoo, että muutoksen myötä turvataan talous- ja velkaneuvonnan asiantuntemus ja että henkilöstön täydennyskoulutukseen ja työssäjaksamiseen varataan riittävät resurssit. Nykyisten kokoneiden työntekijöiden työsuhteen jatkuvuudesta on huolehdittava.

Ostopalvelut 5 ja 6 §Kommenttinne näistä pykälistä

Ei kommentoitavaa

Siirtymäsäännökset 11 §Kommenttinne tästä pykälistä

Ei kommentoitavaa

Muut mahdolliset kommenttinne esitysluonnoksesta.Pyydämme otsikoimaan kommentit pykälittäin, jos ne koskevat tiettyjä pykäliä.

Pykälä 1 Talous- ja velkaneuvonnan sisältö

Esityksen yleisperusteluissa todetaan, että nykyisen talous- ja velkaneuvonnan tavoitteena on ollut ”ylivelkaantumiseen liittyvien ongelmien ennalta ehkäisy ja seurausten korjaaminen”. Käsitksemme mukaan talous- ja velkaneuvonta on kuitenkin pitkälti keskittynyt velkaneuvontaan ja erityisesti ennaltaehkäisevä talousneuvonta on jäänyt riittämättömäksi resurssien vähäisyyden takia jo tähänkin mennessä.

Marttaliitto ehdottaa, että oikeusaputoimistojen organisoimana keskityttäisiin toteuttamaan velkaneuvontaa jo toteutuneissa velkaongelmatilanteissa sisältäen velkojen kartoittamisen, velkajärjestelyissä avustamisen ja talousneuvonnan velkajärjestelyn aikana. Tämä velkaneuvonnan osa-alue soveltuu parhaiten oikeusaputoimistoille ja olisi toivottavasti vähenevin resurssin hoidettavissa.

Ennaltaehkäisevä talousneuvonta pitäisi järjestää nykyiseen nähden uudella tavalla, jotta saataisiin aikaan mahdollisimman laaja kosketuspinta kansalaisiin ja varhaisvaiheen neuvonnan saatavuus olisi turvattu. Kansalaisjärjestöillä on tässä keskeinen merkitys.

Koska ennaltaehkäisevä talousneuvonta ja varhainen puuttuminen talouden ongelmatilanteissa on velkakierteiden estämisen ja katkaisun kannalta erittäin tärkeää, työ tulisi sisällyttää sellaisten ammattilaisten työhön, jotka kohtaavat varhaisvaiheen talousongelmissa olevia ihmisiä.

Tällaisia ammattilaisia ovat esim. sosiaalityöntekijät, asumisneuvojat, ohjaamojen työntekijät ja kansalaisjärjestöjen asiantuntijat. Ehkäisevää talousneuvontaa toteutetaan nykyisin kansalaisjärjestöjen tekemänä ja kouluissa annettavana opetuksena. Näiden tahojen roolia ehkäisevässä neuvontatyössä tulisi jatkossa vahvistaa ja turvata neuvontatyön toteutusedellytykset.

Pykälä 3 Neuvottelukunta

Talous- ja velkaneuvontatyössä on tärkeää toimivat verkostot ja moniammatillinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Marttaliitto pitää erittäin tärkeänä, että oikeusministeriön yhteyteen perustetaan jatkossa taloudenhallinnan kehittämistä ja eri toimijoiden yhteistyön edistämistä varten laajapohjainen neuvottelukunta, jolla on riittävät resurssit ja jossa on edustettuina myös kotitalous- ja kuluttajajärjestöt, jotka voivat omalla toimintakentällään edistää talousneuvontaa. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa pitäisi entisestään vahvistaa.

Jerkku Teija
Marttaliitto